

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60 / ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTINO / OGLASI PO CENIKU / POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150, POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI / ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČVJEJO / POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

O vladi in volitvah.

Glede nove vlade se izražajo zlasti slovenski politiki zelo previdno. Kdor čita naša politična glasila, začuti takoj rezervno, s katero so pisani članki o novi vladi. Nobena partija se ne boče za enkrat zameriti vladi, ker pač vsaka še upa, da bo prišla v volilno vladno in na ta način če ne okrepila, pa vsaj obdržala svoje pozicije. Pravilno je karakteriziral položaj oni, ki je označil novo vladno kot pleče v dimniku, politične partije pa kot cučke, ki sede pod plečetom, požirajo slino in čakajo, da pade pleče iz dimnika.

Nacionalisti nimamo političnih ambicij in opazujemo vso stvar le od daleč kot mirni, objektivni opazovalci. Vsled tega lahko mirno ugotovimo, da je sedanja vlada kljub vsem pomanjkljivostim vendarle napredek napram prejšnjim. Vukičević je osebnost poštenjak, kateremu ne more nihče predbacivati korupcije in partizanstva, Marinković pa je edini, ki v današnjih razmerah lahko vodi naše zunanje zadeve. Vidi se jasno, da je tudi ta vlada le člen narčta, kako se naj ubije pretirano partizanstvo in ustvari temelj pravemu parlamentarizmu.

Razbitje radikalne partije je uspeh te vlade, nad katerim se mora veseliti vsak, ki želi ozdravljene naših razrvanih razmer. Ni dvoma, da gre vsa naša povojna mizerija predvsem in v prvi vrsti na račun te partije, ki se je smatrala kot predestinirana za večno vladanje in je to svoje voljo prav do zadnjega časa z vsemi tudi najbolj koruptivnimi sredstvi uresničevala. Našla je vedno priveske, ki jih je od časa do časa potrebovala in največja sramota za naše parlamentarne prilike je baš dejstvo, da so vse partije slej ko prej sodelovale z radikalno partijo in pomagale, da je na notranje popolnoma gnil organizem životaril do danes in diskreditiral državo na znotraj in zunanje. Ni dvoma, da bi bila radikalna stranka že davno zgubila svojo moč, če bi se ji druge stranke postavile nasproti kot strnjena masa, ki bi morala dobiti vladno v svoje roke in bi v najkrajšem času za vedno onemogočila radikalni režim.

Sele Vukičevića je bilo treba za ta korak. Uspeh je dosegel, radikalna partija je na razkolu in se v

stari obliki in moči ne bo nikdar več pojavila. Naj pride na njeno mesto kdorkoli in karkoli, kaj slabšega ne more priti.

Nova vlada seveda ni popolna in bi morale biti v njej zastopane zlasti one partije, ki delujejo v jugoslovenskem pravcu. Kaj je vzrok, da ni v vladi Pribičevića, ne vemo, potrebno bi to bilo, da se ustvari enotna fronta vseh onih, ki se bore za edinstvo in enotnost države in nacije. Pozdravljamo kljub temu vladno, ker vidimo v njej le stopnjo h končni ureditvi države v našem zmislu in k ozdravljenju naših desolatnih razmer. Glede volitev pa more biti naše stališče le to, da se pod nobenim pogojem ne eksponiramo niti za eno, niti za drugo listo. Privatna stvar vsakega nacionalista je, ali se volitev udeleži ali ne in za katero listo se odloči. Ta prostost nacionalistov je razumljiva, kajti nihče izmed njih ni v stanu voliti kakor anacionalno separatistično listo. Organizacija kot taka pa se mora pod vsakim pogojem čuvati vsakega aktivnega podpiranja te ali one partije, ostati mora neodvisna, da lahko baš vsled svoje neodvisnosti in objektivnosti nastopi proti vsakomur, čim je to potrebno. Ni še prišel čas, da bi tudi organizacija kot taka stopila popolnoma samostojno in uradno v politično areno, ki naj ostane torišče političnih partij. To pa Orjuna ni in ne sme postati, nje naloge so izven vsakdanje politične borbe, njen cilj je vzvišen nad to borbo, ki ga ne sme nikdar omejevat.

Gledali bomo torej volilni boj le od strani, posegli pa vanj le tedaj, če bi se katerakoli partija v tem strastnem boju spodbila predaleč in zagrešila kak protidržavni in protinacionalni čin. O udeležbi posameznih voditeljev Orjune v sedanji izborni borbi bomo govorili še naknadno. Gotovo pa je že danes, da ne bo škodovalo našemu parlamentarizmu, ako stopi na parlamentarno areno nekaj odločnih Orjunašev, ki bodo ob pravem času in na pravem mestu izrekli odkrito orjunaško besedo. C. V.

Mizice za pisalne stroje. THE REX CO., Ljubljana.

Potovanje g. Korošca v Sofijo.

Zadnja naša vladina kriza se je odmotavala in zamotavala tako nenavadno dolgo, da so vsi državljani izgubili vsak interes za dejanje in nehanje tistih mešetarjev in intrigantov, ki jih evfemistično in navčno imenujemo narodne poslance.

Prav hvaležna je bila naša javnost g. Korošču, da je monotonijo dolgotrajne krize prekinil s svojo bombo — potovanjem v Sofijo.

Kadar je kaka kriza, g. Korošec odputuje in se vrne s kako dobro vestjo, da razveseli naš mili narod.

deli, toda občutili so vse zločine, ki so jih neprijatelji izvrševali nad premaganimi. Obsojeni so bili na smrt, preganjani s kaznimi hujšimi od smrti, okradeni in zapuščeni brez strehe in kruha. Vojnovičeve so odvedli v madžarsko robstvo. Na potu so jim poslanci njihovega deteta, tedaj že hajduškega glavarja, skrivoma donášali vesti. Kratke besede na lističih, katere so takoj uničili ali pa se njihovo vsebino naučili na pamet.

Po dolgih mesecih so jim v zaborjenem nezdierskem taboru prinesli novine. Prvi znak pažnje. Iz teh časopisov, ki so bili pisani v tujem jeziku so doznali, da je njihovo najdražje dete, strašni in zloglasni hajduk Kosta Vojnovič ubit od Bolgarov. To poročilo je zadelo nesrečno mater v srce. Ni ga prebolela.

Vedeli so, da njihov Kosta ni zločinec. Ponosni so bili na to, da je junaško živel in hrabro poginil. A vseeno niso vedeli vsega. Niti danes ne vedo vse resnice, katero je Kosta nesel s seboj v svoj daljni in divji grob.

Ob prevratu — bila je kriza vseh kriz — je odpotoval v Ženevo in v Pariz in nam ob povratku dal sijajno zagotovilo: »Nič skrbi za Korošca,« je naznanil. »vso bomo dobili in še čez, kolikor bomo mogli Nemcev prebaviti.«

Ob krizi, ko so klerikalci frčali iz vlade, da se jim je zlasti Pribac smejal na vse grlo, je g. Korošec odpotoval na francosko Riviero. Naš suhi davkoplačevalec, ki se ne more dokopati do tako odličnih boleznij, je tedaj s sožaljem vzdihnil: »da, da, sladkor« in je bil srečen, ko je izvedel, da se je vse dobro izteklo dasi g. Korošec ob povratku ni govoril o naši prebavi...

Sedaj pa je spet kriza, vnanja in notranja, zato je vzel g. Korošec popotni les v roke in jo mahnil na jugovzhod. Po kaj, ni povedal. Tudi »Slovenec« o tem molči. Javnost ne ve, da-li gre za politično misljo ali za privaten izlet. Slednji nas ne zanima.

Pač pa je druga stvar, ako je šel g. Korošec v Sofijo v diplomatski mislji, ki bi mu jo bil poveril g. Marinković; ako je temu tako, se ne moremo načuditi izboru. Gospod Korošec je bil velik, dokler je hodil s Kreckom. Imel je srečne trenutke, dokler se je še živo spominjal besed blagopokojnega voditelja, ko pa je bil navezan sam nase, pa moramo ugotoviti v vsem njegovem delovanju žalosten upadek: fijasno za fijasom, polom za polomom, napako za napako. Pod njegovim vodstvom je SLS tavala od neuspeha do neuspeha in jedna Slovenija je preživela sedem suhih let hrepeneč po avtonomiji, po samostojni Sloveniji, »kolikor bi je mogli prebaviti.«

Politične rutine in diplomatske prakse g. Korošču ne manjka, samo to hibo ima možak, da nima uspeha v svojih akcijah. »Slovenec«

le preveč rad drugim očita oni ominožni cekin, nesrečno roko g. Korošca pa občutijo samo lajki v SLS, ki jim je g. Korošec že marsikak cekin kruto poonegavil.

Za važno politično misljo g. Korošec nikakor ni srečen izbor. Ako pa že ni bilo dosti izbirati glasom izreka pokojnega Protiča, da imamo v naši državi poštene ljudi in sposobne ljudi, nimamo pa poštenih in sposobnih, potem upamo, da je g. Marinković dal g. Korošču, ki je skozi in skozi pošten, striktna navodila, kaj naj govori in kaj naj dela. Sicer se zna zgoditi, da nam bo ob svojem povratku zopet kaj kvasil o kaki prebavi, kajti pošten je, one druge lastnosti pa nima v isti meri.

Upamo predvsem, da so g. Korošču v Beogradu vsaj to pojasnili, da Bolgari odkimavajo, kadar pravijo da in prikimavajo, kadar pravijo ne. Vsaj to direktivo je moral dobiti g. Korošec, če ne, bo siromak vse zmešal, hudo je namreč pošten.

Zadeva pa bi postala resna, ako je naš junak posestil brate Bolgare, da jim potoži, kako klaverno je letel iz vlade, da jim pokaže oni jokavi uvodnik, ki ga je priobčil »Slovenec« o priliki tega poleta iz vlade, in da pokaže bratom Bolgarom skupno točko, kjer se stikajo interesi Slovenca Korošca in Macedonca Ljapčeva — avtonomijo.

Ako bo g. Korošec v tem oziru kaj mešal, potem bo prekoračil celo ono mejo, ki je dopustna zelo poštenim in zelo nesposobnim ljudem, med koje prištevamo g. Korošca.

Počakajmo, da vidimo, kaj bo opravil naš junak doli, za sedaj smo mnenja, da se bo iz tega pohoda razvil najmanj kako smešno nespriaznjenje.

Gore rade smešno miš, kar je naš gromovnik zadnja leta često dokazal.

Celjska sramota.

Občinske volitve v Celju so končane. Izid je skrajno sramoten in poniževalen za nas Slovence, ki smo »sol Jugoslavije«. Ideja političnega sodelovanja katerekoli slovenske, hrvatske ali srbske skupine z našimi narodnimi manjšinami bi bila v normalnih razmerah nemogoča in bi bil nemogoče vsak politik, ki bi tako idejo pokrenil iz partizanskih razlogov. V naši državi pa so mogoče tudi nemogoče stvari in prosvitljeni »slovenski narod« ostane pri tem sramotnem dogodku popolnoma miren, kot bi se ne zgodilo prav nič posebnega. Pač, razburjajo se demokrati, toda to razburjanje ni ono pravo nacionalno ogorčenje, ki gre preko vseh lastnih interesov, marveč razburja se pred-

vsem partija, ki je zgubila svojo sedanjost pozicijo.

Nam nacionalistom je dokaj posttrastna stvar, kdo izmed naših politikov doseže ta ali oni stolček, kdo izmed njih se spravi k temu ali onemu koritu: dokler gre le za naše ljudi, ostanemo mirni, seveda če ne gre za kako protidržavno in protinacionalno demokracijo. Stojimo pa na stališču, da se naše narodne manjšine ne smejo udeleževati kot samostojne politične grupacije in zato smatramo kot sovražnika države in nacije vsakega, ki se s temi narodnimi manjšinami spušča v kakršnekoli politične kupčije.

Zlasti moramo paziti na takozvane Nemce v mariborski oblasti. Tu ne gre za narodno manjšino v

pravem pomenu besede, nemštvo v mariborski oblasti obstoja iz nekaj privandrancev, v glavnem pa iz nemškutarjev, bivših Slovencev, ki so v svoji mladosti znali le slovensko, a jih je pozneje pritegnila nase velika mati Germanija. In s takimi Nemci se spuščajo v pogajanja in sodelovanje naši slovenoborci, ki jeziki neprestano o »zatiranem« slovenskem narodu, pa izdajajo ta ljubljani narod iz osebnih, popolnoma nestvarnih političnih naspotij. In naša NRS! Radikali bi bili gotovo razburjeni, če bi jim kdo očital narodno izdajstvo in vendar ne morejo navesti resnega opravičila za njihovo paktiranje z nemščurji. NRS ima sicer izgovor, to je boj proti samostojnejem oziroma kliku te stranke, ki jo sovraži do smrti. Zveza s klerikalci in Nemščurji je le sredstvo v tem boju in baš to dejstvo je najbolj sramotno. Te sramote ne izbriše nobeno izgovarjanje na nasilnost, nepoštenost ali kakršnokoli najslabšo kvaliteto samostojnih demokratov oziroma njih voditeljev, očiitek ostane neizpremenjen in nepopravljiv. V boju zoper lastnega brata se poslužujejo »Slovenci« pomoči onih Nemcev in nemščurjev, ki so jim par let prej pljuvali v obraz, jih denuncirali, gonili v ječe in na vislice. Danes je vse pozabljeno in SLS ter NRS pojeta navdušeno »Ljubite se med seboj«, pri tem pa udrihata z vsemi močmi in z najpodlejšimi sredstvi po Slovenceh, ki niso njihovega pričanja.

Ni mišljen ta članek kot obramba SDS, kajti v take malenkostne prepire se Orjuna ne spušča in je poleg tega SDS tudi sama dovolj jaka, da jih konča. Pribeje se pa lahko v dokaz popolne objektivnosti tega članka, da je SDS sama mnogo kriva, če vzbuja odpor in žene naspotnike do tako podlih sredstev v političnem boju. Stojl, da SDS kljub vsej simpatičnosti programa in velike večine njenih pristavev in mlajših voditeljev nima prave privlačne moči. Krivdo nosi centralno vodstvo, ki kar ne more uvideti svojih napak, briskirajoč vse predloge svojih lastnih pristavev in nastopajoč povsem absolutistično. Toda vse to ni nikako opravičilo za SLS in NRS, celjska sramota ostane, dokler je ne bo izžgal čist in brezkompromisen nacionalizem.

Teiko Kiwa in ljubljanski hiper-nacionalisti.

»Narodni Dnevnik«, glasilo ne vemo katere stranke ali struje, organizacije ali kluba, ki je v zadnjih svojih številkah spuščal gromoglasne slavospeve klerikalnim uspehom

LISTEK.

Iz dnevnika Koste Pečanca.

Četovanje in smrt vojvode Vojnoviča.

Res je, da je tudi v Beogradu poznano ime Koste Kosovca. Toda njegovo čudno povest so ohranili dostojno samo njegovi drugovi, njegovi četniki in sotrpini s Kopaonika.

Ko je naša vojska odstopala, Kosta ni mogel iti za svojimi drugovi. Jedva se je držal na oteklih nogah in je našel zavetje pri svojem očetu, tedaj finančnemu šefu v Kosovski Mitrovici. Vkljub vsemu se je posvetil trgovini. Njegovo prodajno blago kot čokolada, milo in platno mu je omogočalo dolga potovanja od Kosova do Kopaoniških kos. Trije meseci Kostinega trgovanja so ustvarili četo zakletih hajdukov. Ko so okupatorski vojniki potrkali na vrata hiše Jovana Vojnoviča, je njegov sin Kosta, pri zadnjih vratih odšel, skočil na sedlo in izginil v planine. Domači ga od tedaj niso vi-

Nekaj je ohranjenega v srcu naroda. In to kar je ostalo tudi izven ozke rime in deseterca, spomin na Kosto Vojnoviča, predstavlja najdivnejšo pesem, ki jo je sin naše zemlje spesnil Svobodi.

Pogibet pri Vodenici.

Kosta Vojnovič ni bil ubit. Ubil se je sam. Hladnokrvno je izpalil sebi strel v prsa.

A, evo kaj o tem pripoveduje Ratimir Todorović, seljak iz Cerovice: »Ta dan sem prišel v Grure. Še pred mrakom sem se vračal domov. Ob potoku Urdup se je bila borba. Ko sem prišel iz Grura v Jelenine so strelji ponehali. Na nosilih iz vej so Bolgari nosili mrtvega vojvodo. Na mestu borbe je ostalo četvero ali pet četnikov. Te so pustili. Zbralo se nas je nekaj seljakov, a vsi smo drhteli od strahu. In kdo ne bi drhtel, ko nesejo mimo takega junaka. Mrtve četnike smo zakopali in se potem razšli. Postalo je že temno.

Natančnejši potek borbe, v kateri je Kosta našel smrt, nam popisuje g. Vlastimir Vuković, neraz-

družljivi drug vojvode Vojnoviča: »Bilo je 10. decembra 1917. Kostina četa je bila jako maloštevilna. Mnogi so se razgubili ali pa se prebili na solunsko fronto. Vojnovič je ostal sam z desetorico četnikov in neko rodbino iz Kopaonika. Tega leta je bil dvakrat ranjen in to obkrat težko. Ni mogel hoditi, a ni hotel, da bi ga nosili. Hodil je ob palici in tako prehodil velike daljave od planine do planine.

Pri Vodenici Jelenine so ga zatekli močni preganjanci. Polovica njegovih drugov je poginilo okrog njega. Ko je videl, da ni pomoči, se je odločil za smrt. Poslednje strele je nameril nase in ni zgrešil. Poslednje besede so bile: »Reši se kdor se more, a jaz bom tu poginil.«

Kopaoničani pripovedujejo, da je poleg tega še pred smrtjo napisal na iztrgan list iz dnevnika sledeče: »Moja poslednja želja je, da me pokopate tam, kjer bom poginil.«

Skrozi Grure so ga prepeljali na saneh v Kuršumljko. Dolgo je ležal na kuršumljskem trgu pod milim nebom v strašilo in svarilo Srbom. Končno je prišla od glavne komande

Grob na Kopaoniku.

Od vojvode Pečanca se je Kosta Vojnovič jako razlikoval. Kot junak že po pojmu junaštva. Med tem ko je Pečanec vedno prikriival svoje namene in jih hranil zase, je bil Kosta Vojnovič človek, katerega besede so kazale njegove občutke. Pohitel je v najgostejši metež, da reši prijatelja. Ako mu ni bila borba vsiljena, jo je sam iskal. Pred njegovim gnjevom so se najhrabrejši tresli kot v groznici, istotako pa je znal z ganljivim pripovedovanjem spominjati četnike na izgubljeni dom in ljubljeno deklico. Prepeval je rad in glasno čital pesmi svojim drugom. V torbi je nosil poleg vsega drugega i svoje pesmi, ki so ga

pri nekaterih občinskih volitvah, je dobil tudi priliko, da je udaril po ljubljanskih nacionalistih in se zavzel za hčerko deželne vzhajajočega solnca, ki bi nas imela osrečiti z italijanskimi prepevanji.

Sotrudnik, ki je v imenovanem listu priobčil napad na nacionaliste, pravi, da »bi nam bil japonski gost lahko samo v ponos«. Zakaj naj bi nam bil v ponos, dopisnik ni povedal, tako da res ne vemo zakaj, kakor tega ne ve noben Ljubljančan.

Ako kaka gospa z Japonskega obišče naše mesto na svoji poslovni turneji, naj bomo mi Ljubljančani ponosni? Naj bo ponosno naše gledališče, da bi ji smelo plačati lepe tisočake, če bi izvolila nastopiti pri nas?

Ako bi mogli plačati Šaljapina, da nam pride pet, bi bili veseli in srečni, o ponosu pa bi niti v tem slučaju ne moglo biti govora.

Dopisnik tudi zelo posrečeno primerja: Občinstvo je ploskalo tudi Bolgaru Gospodinovu, »dasi ga ni nihče razumel, razen — morda — naših hipnacionalistov«. Predvsem moramo ugotoviti, da je o priliki predavanja Mladena Kostova, ki nam je par stavkov povedal bolgarski, isti »Narodni Dnevnik« z emfazo priznal, da so poslušalci razumeli vse od besede do besede. Kakor da so bili na tistem zborovanju sami — hipnacionalisti.

Primerja dopisnika šepa na celi črti, Mislimo namreč, da je čisto nekaj drugega, ako pri nas poje Bolgar bolgarski, kakor da nam Japonka poje laški. Kdor ne vidi razlike in tudi analogijo, mu ne moremo pomagati.

Kar se tiče »izrednega umetniškega užitka«, moramo odkrito priznati, da doslej še nismo slišali imena Teiko Kiva. Z božjo pomočjo bo-

mo prestali tudi to, da nismo slišali peti pravé Japonke. Nikjer ni napisano, da bi Japonka najbolje igrala ulogo Butterfly; če bi veljal ta princip, Aide ne bi slišali nikoli, ker so faraoni izumrli in tako je z mnogimi drugimi operami. Glede »velikega umetniškega užitka«, ki za njim joku »Narodni Dnevnik«, smo mi zelo skeptični. Nasprotno pa bi v tem nastopu videli nekoliko želje po senzaciji, kajti Japonce je v naših krajih vsekakor nekoliko eksotična prikazen in bi velik del morebitnega uspeha šel na rovaš baš te okolnosti.

Dalje ne smemo pozabiti, da je »Butterfly« proizvod evropskega genija, ki je popolnoma tuj mongolskemu čustvovanju. To lepo Puccinijevo opero so na Japonskem izžvižgali. Interpretacija gospe Teiko bi bila morda originalna, ako pa bi bila v skladu z umetniško stranjo dela samega, pa zelo dvomimo. Kar nič naj nam ne bo žal, da gospa Kiva ni nastopila pri nas.

Gospod urednik Nar. Dnevnika, ki se rad postavlja v pozo nekakega arbitra in političis, je pitkim izvajanjem svojega dopisnika prilepil še sledečo ostroumno opazko: Komur ni včas kaka predstava, naj ne gre v gledališče, pa je!

Gledališče je naroden inštitut in nam ne more biti vseeno, kaj in kako se tam poje in igra. Tudi tisti, ki mu kaka stvar ni všeč, ima pravo, da pove svoje mišljenje in ga utemelji.

Fašisti pravijo našim ljudem: Komur ni všeč v Italiji, naj se izseli. Pri nas pa teh navad ni in tudi »Narodnemu Dnevniku« se ne bo posrečilo, da bi jih upeljal.

S tem je japonska zadeva za nas rešena.

Tužni glasi.

Slavnost na Krnu. Že dvakrat so bili Italijani postavili spomenik na Krn in dvakrat ga je razbila strela. Prvikrat je sledilo temu grozno maščevanje nad popolnoma nedolžnim domačim prebivalstvom in grozote proti slovanskemu prebivalstvu je podpiral sam tedanji minister Gasparotti in naknadno jih je odobril v rimskem parlamentu sam ministrski predsednik in to tedaj, ko so razni strokovnjaki in italijanska vojaška komisija ugotovila, da je strela uničila spomenik.

Preteklo nedeljo so odkrili v tretji spomenik na vrhu Krna, tokrat v obliki skromne spominske plošče majorja Vincencu Alabrelliju, ki si je pridobil velike zasluge pri zavzetju tega vrha po Italijanih v svetovni vojni. Po njem nosi tudi italijanska gimnazija v Tolminu ime. Odkritja plošče so se morali udeležiti zastopniki slovenskega dijaštva iz Tolmina, gojenci potujočevalnice Škodnikovega konvikta, goriška fašistovska predstraža, milica, slovenski učitelji iz bližnjih krajev, zastopniki fašistovskih organizacij na Tolminskem, sorodniki pok. Alabrellija in seveda v velikem številu vojaštvo. Slavnostni govor je imel ravnatelj gimnazije, profesor Zorzut. Za avgust se pripravljala večja slavnost na tem vrhu. Napovedana je otvoritev planinskega zavetišča.

Se en primer fašistovske justice. 17. t. m. se je vršila pred tržaškim

sodiščem obravnava proti fašistu Antinu Areni, ki je bil obtožen, da je pri znanem napadu na sedež mladinskega društva pri Sv. Ivanu pri Trstu odnesel knjige in spise in jih v družbi drugih svojih pajdašev zažgal v mestu pred spomenikom Verdija.

Arena ni bil prisoten. Raje se je pred časom ukročal na ladjo »President Wilson« in jo je prispevši v New York popihal. Člani mladinskega društva se niso mogli izjaviti, ali je Arena upustošil njihove prostore ali ne, ker ga po imenu sploh niso poznali. Pač pa so ga dobro poznali organi javne varnosti, ki so ga zasačili pri požigu knjig in so ga na licu mestu tudi aretirali in gnali na kvesturo. Toda pri obravnavi so pričali, da ne morejo vedeti, ali so bile zažgane knjige last upustošene krožka.

In sodišče je popolnoma oprostilo odsotnega Arenu, češ, da sploh ni zagrešil dejanja.

Seja fašistovskih tajnikov v Trstu. V soboto 11. t. m. se je vršila v Trstu na poziv tržaškega fašja seja političnih tajnikov za vse pokrajine, kjer bivajo Slovani. Prisotni so bili za zadrsko pokrajino tajnik dr. Mandel in podtajnik odvetnik Arneritseh (oba po imenu »čistokrvna« Italijana), za reško pokrajino kapitan Host Venturi, za puljsko pokrajino tajnik inž. Caccese in podtajnik Bernardelli, za videmsko pokrajino prosluli profesor

govite vojske. Na grobu ni imel niti križa. Neki njegov stari prijatelj in zaslužni štiridesetletni oficir rezervni podpolkovnik Vukoje Todorovič je jeseni leta 1919. prišel v Kuršumljo in poiskal njegov grob. Z nekim meščanom sta izkopala telo vojvode, zavila ga v sukno in prenesla v Grure.

Na pobočju Kopaonika so pokopali vojvodo Vojnoviča, sredi groblja pri cerkvi Sv. Jovana. Nad grobom se dviga kamenit križ in na njem so z nepravilnimi črkami urezane te besede:

»Kosta Vojnovič, vojvoda u topličkom ustanku poginuo 10. XII. 1917. godine. Ovde ga sahranio in ovaj beleg stavio Vukoje Todorovič, rezervni podpukovnik.

Na Blegaš.

Zadnje poljanske hiše so izginite v daljavi, ko je izvidnica naših najmlajših četnikov dospela v okrilje temnega gozda. Noč je že davno padla na zemljo in blede mesečni žarki so prodirali skozi vejevje.

Cavalotti kot zastopnik tajnika enako proslulega poslanca Zimola, za tržaški fašjo tajnik inž. Cobol in komendantor Coceancig. Kakor je videti, najlepša zbirka samih najluhših sovražnikov vsega, kar je slovanskega in ki bi najrajši utopili slehernega Slovenca in Hrvata. V tem smislu se je vršila tudi seja pod predsedstvom tržaškega tajnika Cobola.

Razpravljali so o fundamentalnem političnem vprašanju, t. j. vprašanju slovanske večine. Prišli so do zaključka, da mora vladati nekaka koordinacija med vodstvi fašistovske stranke in posameznih pokrajinah glede postopanja napram Slovanom. Razpravljali so tudi o gospodarskem vprašanju, seveda v škodo slovanskih gospodarskih zavodov in so sklenili prenesti vso zadevo pred sosednje fašistovsko vodstvo, ki naj bi po volji samega Mussolinija in osrednjega tajnika začrtala skupen program za vso deželo.

Odmevi procesa župnika Luxa proti »Popolu di Trieste«. Izid tega procesa, ki bil je v obraz vsaki pravici, se bo sedaj celo ovekovetil. Koprski fašjo se je namreč setal in slavni tajnik Petris, ki se je pri procesu pokazal kot najhujši sovražnik Slovanov sploh, je na dol-

go in široko poročal o procesu. Prisotni so seveda navdušeno aplaudirali oproščenim obtožencem, izdajci svojega naroda Picigi iz Pobjegov, vodji razbojniških tolpc iz Koprja Almerigoni in tedanjemu uredniku »Popola« Menesiniju. Končno so celo sklenili, da bodo izdali o procesu še javen komuniké.

Združitev več sosednjih občin v eno samo. Pred kratkim je dobila fašistovska vlada polnomoč, da tudi izven slučajev, ki jih predvidevajo tedanji zakoni in brez predpisanih formalnosti lahko tekom dveh let odredi združitve več občin v eno samo kadarkoli smatra to za umestno. S tem problemom se bavi sedaj notranji minister. Pred vsem gre za to, da izginejo vse občine z manj nego sto prebivalci in vse občine, ki ne zmorejo same vseh stroškov, ki so združeni z občinsko upravo.

Zaprta razstava. Preteklo nedeljo so nekateri slovenski umetniki iz Trsta otvorili pri Sv. Ivanu obsežno razstavo svojih del. V terek pa so se pojavili v razstavalnih prostorih zastopniki varnostne oblasti in so zahtevali, da mora razstava ostati zaprta dokler ne dobijo izrecno dovoljenje od tržške kvesture, za katero so razstavalci že pravočasno prosili, do danes pa tega dovoljenja še niso prejeli.

Dopisi.

Radičevstvo v Prekmurju. Tudi v tej svoje čase tako Radičevcem naklonjeni pokrajini, kjer se je obljubljalo poleg republike vse pravice Madžarom in celo odrešenje izpod S. H. S. je Radiču odklonilo. Poznani drž. podsekretar dr. Pernar vaju komandirati kompanije žandarjev na shodih je ostal sedaj osamljen in ljudstvo vrača milo za drago, tako da ne more niti govoriti. V nedeljo 12. junija je nastopil v Turnišču po glavni maši ob H. uri in končal v četrt ure, ne da bi prišel do besede. Ljudstvo je odločno odklonilo radičevca s striktno konstatcijo, da ne sme govoriti. Ves poparten je mogočim gospod pričel udrihati čez Orjuno, čim je zapazil predsednika mestne organizacije iz

Dolnje Lendave, seve je žel skoro še večjo bamažo, ker ljudstvo ni pustilo, da blati oni, ki je dajal neupravičeno zapirati na shodu v Murški Soboti naše Orjunaše, ki niso storili tukajšnjemu ljudstvu ničesar zalega. Iz Dolenje Lendave jo je popihal Pernar v svojo republiko uvidevaajoč, da se tudi v Prekmurju sveta. Prikazal se je ponovno v nedeljo, vendar ni zboroval nego le konferiral s posamezniki, seveda tudi brez uspeha!

ORJUNAŠI! Zahtevajte »Orjuno« v vseh kavarnah in gostilnah, katere obiskujete! Naj ne bo Orjunaša, ki ne bi podpiral orjunaški tisk.

Ob smrtni postelji Narodne radikalne stranke:

N. R. S.

Ob smrti patrijarha in svetitelja vesoljne radikalne stranke smo zapisali, da prihaja čas, ko se bo jela radikalna vojska klati med seboj. Vsem na čelu pa vsi raznoimenski in še raznosmernejši voditelji te stranke kapitalizma in buržoazije, ki se koljejo kakor rdeče mravlje. Dolgo in težko pričakovani trenutki prihaja. Narodno radikalna stranka leži na smrtni postelji in za njeno dedščino, v kolikor jo že niso zapravili njeni brezglavi nepošteni jerebi, se že oglašajo nestrpnih dediči, kojih nekateri jo žele pokopati še kar napol živo.

Lep je bil početak narodne radikalne stranke, kateri je bil duševni oče veliki Svetozar Marković, ki ji je udaril temelje, katerim je bilo jedro načelo, »da je narod svršen in da je on izvor vsake oblasti.« Toda kakor je bil lep pričetak, tem žalostnejša je bila nje-

na zgodovina, v kateri je neštetič izdala svoj program od onega hipa, ko je po poznani Timoški buni, v kateri je prešlo 21 idealnih radikalov svojo kri, prihajala pred kralja Milana cela vrsta najodličnejših radikalnih voditeljev in mu čestitala, da je udušil z ognjem in mečem bunc, pa do danes, ko je postala jugoslovenska bête noir, koje kadaverski smrad je ponesel glas naše zemlje preko cele širne Evrope.

Radikalna stranka je danes trgovsko politični konzorcij, ki se nahaja po smrti svojega nenadomestljivega šefa v konkurzu in v popolni agoniji, ker ji je močna roka, ki je jela posegati zadnje čase v tok naših prezamotanih partizanskih prilik, odvzela pomlačevalni in vzdrževalni eliksir — oblast. Nastala s pomočjo oblasti bo razpadla brez te, v najkrajšem času in doživela že zdavno zasluženo

lahko v trenutku spremenile. Istotako je nosil vedno pri sebi svoj dnevnik.

Kje je sedaj ta njegov dnevnik? V Bolgarski? Neki bivši četnik je izjavil, da se ta dnevnik nahaja v rokah nekega odsluženega narednika blizu Novega Pazara. V njem bi se gotovo našla zanimiva zgodovina Topliške vstaje.

Po ponovnem zavzetju Prokuplja in Kuršumlje s strani neprijateljev je Kosta Vojnovič odšel na Brus, od tod pa na Aleksandrovac in Kruševac. G. Čebolon, ki je bil tedaj z njim, ga je opozarjal, da vkljub naši zmagi vendar ne bodo mogli vzdržati te kraje. Vojvoda mu je na to odgovoril:

»Ne govori mnogo, ker borbe brez krvi ni. Tudi Karadjordje je devet let let vodil borbo, naposled pa je vendar osvobodil Srbijo. Boriti se moramo, dokler je kdo od nas živ!«

Držal je svojo besedo. Bil je poslednji, ki je poginil, zvest svoji ideji.

Mrtvega Kosta so pustili in na njega pozabili po prihodu naše zma-

hladi četniki, ki jim je doli v dolini prepovedano svobodno gibanje, kot jim ga narekuje njihova ljubezen do naroda, so se v tej dolini okolieli počutili izven območja teh temnih sil in so gromko zapeli zmagovalno himno Svobodi in Jugoslovenstvu. Bledi mesec jih je spremljal vso noč in je zašel za gorami, ko so se zjutraj bližali svojemu cilju.

Na cilju. Deloma je pokrivalo dolino še megleno morje, zapadna stran pa je bila odprta in četnikom se je razgrnil pogled na gosto porastle griče in doline, na ceste, ki jih je zgradil in utrdil tujec, da jih o lahko porabil v borbi z »barbari«, ki mora priti v doglednem času. Odpri se jim je pogled na neosvojenno zemljo, kjer živijo njihovi bratje po rodu in jeziku, ki jim pa kruta usoda ne dopušča svobodnega življenja. Toda i zanje mora priti doba Vstajenja in Ujedinjenja s svobodnimi brati onstran Juljskih Alp, Blegaša, Javornika in Snežnika.

Iz takih in enakih sanj je zbudilo mlade četnike-izvidnike rezko polvelje — znamenje, da se je približal trenutek, na katerega so se priprav-

ljali in radi katerega so se povzpeli na te višine. Na ta trenutek pa se niso pripravljali s pompom, niti jih ni spremljala godba na kraj svečanosti. Spremljevalec jim je bil blede mesec, pot k cilju pa jim je krasilo košato drevje. Po kratkem govoru, posvečenem v glavnem bratom v robstvu in njihovem osvobojenju, je komandir teh mladih četnikov vzdignil novorazviti četniški simbol — barjak z belo mrtvaško glavo na črnem polju in ga izročil v varstvo barjaktaru, ki ga je sprejel z zakletvo zvestobe.

Pok petarde je zaključil akt razvitja. Mogoče so ga čuli oni, ki branijo nasilno postavljeno mejo, mogoče ga i niso. Ako so ga, se gotovo niso zavedali in niso slutili, da je bil razvit barjak, ki nosi na sebi dokaz nezlomljive volje jugoslovenske omladine, izražene v stvkih »Sloboda ili smrt« in »Za Kralja i Otadžbinu«.

Končano je. Megle so se dvignile, se vile ob pobočjih in ogrinjale vrh v sivo kopreno. Skozi njo pa so prodirali glasovi divne pesmi mladih četnikov:

usodo grupe, ki ni ostala verna niti enemu svojih prejšnjih načel. Dočim so bili nekoč za eno samo državno ednico, so uvedli sedaj kar tri (srez, okrug in oblast). Svoje dni so upili proti birokraciji ter bunili proti uradništvu opanke in šubaro, danes pa je baš samo radikalška zasluga, da imamo državno administracijo, kot ji ni para pod solncem in da bi kor državnih najvišjih uradnikov, generalnih direktorjev, načelnikov, inspektorjev itd. zadovoljeval povsem potrebe kake bivše priznane birokratske Avstrije. Protestirali so proti ministrskim plačam in dnevnicam narodnih poslancev, ko pa so oni sedli v ministrske fotelje, pa so ogromno pomnožili ministrske plače in izpremenili dnevnicke poslancev v zlato rento za razne delamržne porodiške pitančke. Klicali so na odgovor vlade zavoljo poštenih dčav, sami pa goljufali državo za stotine težkih milijonov in ustvarili kompozicijo kot Ahasver potujočih, a kot Krez bogatih komisij. Iz nič so postavljali z zlatom obložena korita in s sinekurami so obdali vse, ki so prisegli na njihov evangelij, izmozgavanja in plačkanja naroda. V času, ko ni bilo denarja za najpotrebnejše, so naročali v inozemstvu dragocene salonske vozove in se vozili z njimi na državne stroške po partijskih prireditvah. Obsojali in preklinjali so korupcijo, pri tem pa jo tako izpopočnili, da je postala matematični sistem, pred kojim so klonile vse anketne komisije in drugoimenske institucije z izjemo sodišča in Dragiše Stojadinovića. Policijo so pretvorili v agitacijske pisarne radikalne vitezke vojske in žandarmerija je morala s konicami bajonetov korigirati rezultate volitev, da so bili izvoljeni ti na koje je padel milosten pogled stranke ali sedaj izranžiranega železnega kancelarja in nesudjenega diktatorja Jugovine. Končno ga že ni bilo zakona, ki ga še niso pogazili, da o obligatnem kršenju ustave niti ne pišemo, saj so ustvarili dvojno kasto državljanov. Neradikale spadajoče pod zakon in radikale nad zakonom, katere so morali državni tožitelji pri notoričnih dokazih goljufij v škodo države malo manje, nego zagovarjati.

Polni prljavščine so iskali i sebi primernih zavaznikov i preko Save ter srečno priželi na svoja revolucionarna srca razne Plamence, Frankovce, Šerife, Arnautoviće, Gagliardije in pilpogačice ter bandite Čaruginega kova.

In sedaj prihaja dan plačila i za skoro vsegamogočno bando, ki je tirala zemljo na rob propada in prodala cel narod. Organizatorjem Srnaovskih krvavih band in krvavim solunskim psom prihaja ura obračuna, že zdavnaj zaslužena in po vsem narodu tegobno s hrepenejem pričakovana. Sila je priklopela do vrha in blagor oni roki, ki je imela pogum s kirurškim nožem načeti že smrt obetajočo rano.

Operacija, ki jo bo morala izvršiti, bo težka, toda raktano je treba izrezati ter gnojno meso vreči na gnojišče, kamor je spadalo že leta 1918., ko so se solunski borci vračali brez svojih najboljših vodij v domovino, kjer bi morali obračunati z onimi, ki jim je bilo krvavo nasilje v korist partije pričetek in konec vsakega dela. A. V.

»Ne plači istro, več šapni Soči, da Orjunaši stajou če dočji!«

Dvignili so se in se pričeli spuščati v dolino. Na čelu dva barjaka z mrtvaškimi glavami. Predno so prišli v bližino krajev v katerih prebivajo ljudje, ki jim je največja zabava striktno izvrševati razne odredbe in preganjati nacionaliste, so zavili barjaka v nadi, da bo prišel skoraj dan, ko bosta ponosno zaviltrala pred vsemi, ki danes še omahujejo in kolebajo na levo in desno, ki pa bodo tedaj ponosno stali na braniku nacije.

Solnce je stalo že visoko na nebu, ko so se enkrat gromko zapeli:

»Hrabri ko borci našeg Soluna, Slobode tvorci: to je Orjuna!«

Borut.

Preko Čakora.

Sneg, ki nas je zasipal že od trenutka, ko je naš polk krenil iz Rugova je pričel padati vedno gosteje. Niti pol ure ni minilo in spre-menili smo se v kolono belo pokritih ljudi... Baš tedaj smo krenili desno od toka Bistrice. Teško smo ho-

Kronika.

ODKRITJE SPOMENIKA padlim junakom 45. p. p. se vrši na Vidovdan dne 28. t. m. v Mariboru ob 11. uri dopoldne. Zbor Orjune je točno ob 10. uri predpoldne pred »Narodnim domom«, Kopaška ulica. Nacionalisti, udeležite se proslave polnoštevno!!!

NAŠI EMIGRANTI.

Razsejana po viharjih življenja tekem celega širnega sveta, ne more sirotina deca naše zemlje pozabiti na rodno majko in to niti tedaj, ko se po povratku željna miru vrača zopet razočarana in obupana od nas za vselej.

Nesrečno zaljubljeni v domovino, ki jih ne ljubi, ne morejo naši bedni izseljenci v resnici vzljubiti tujine, akoravno jim morda nudi nadvse dobre pogoje za človeku primerno življenje. V težkem snu, po neprestani in neizprosni borbi za vsakdanji kruhek zaslanjajo polni neutolažljivega hrepenenja o prelepi lepoti domače zemlje in misli jim tedaj plovejo visoko nad dušljivo meglo dimov ameriških tvojnic. In tako umirajo v tujini z grozo v očeh, polni strahu, da jih bodo zagrebeli v tujo ledenomrzlo zemljo in da bo utonilo njih zdravo seljaško seme, ki ga ostavljajo v morju mas tujcev, ki govore, mislijo in čutijo povsem drugače kakor oni.

Usode in teka življenja teh naših nemih milijonov ne beleži zlato pero zgodovine, niti ne plaka nad njimi zaviti lok slepega guslarja. Pozabljeni umirajo in na njih grob raste do neba novi babilonski stolp, ki ga grade Faraoni XX. stoletja in kljub in za inat onim, ki so gradili nekoč piramide...

Statistika prča, da je ena dvanajstina našega naroda v emigraciji, poleg ene osmine, ki nam je bila nasilno odtrgana, da leži danes izven naših meja.

Žalostna slika. K vašemu zdajnjemu članku o bednem položaju progovnih delavcev bodi v ilustracijo naslednji slučaj. V Prevaljah se je progovni delavec O. V. vsled slabosti in gladi pri delu zgrudil in obležal nezavesten. Vsled pomankanja zaslužka si ni mogel privoščiti dovoljne hrane. Od mesečne plače 280 Din mora dati za stanovanje 180 Din in mu ostane za vso prehrano 100 Din na mesec. Je pa oče treh nepreskrbljenih otrok in vzdržuje bolno ženo.

In če potem tak človek obupa, pa ga prekolnejo in izobčijo vse svetne in duhovske gosposke.

V Čehoslovaški je 15.176 vojaških grobov Jugoslovenov, ki so umrli med vojno na njenem teritoriju.

Vsi so zmagali. V Kamniku, Celju, Novem mestu, Domžalah in Zelenikah so se vršile občinske volitve. Interesantno je bilo čitati nato po volitvah pisanje časopisov vseh prizadetih strank, ki so na vse grlo oznanjali strmečemu svetu, da so sijajno zmagali. Kakor nam govore številke, temu ni tako, ali vendar to ni nič hudega, ker zamoremo z veseljem vsaj enkrat konstatirati, da so vsi naši najraznovrstnejši partizani ene misli in ta je, da so vsi zmagali.

Vestni orožniki. Škofjeloški orožniki slove po svoji gorečnosti v

slučaju, kadar je potreba nastopiti proti Orjuni. Še ni pozabljen njihov nedavni nastop ob priliki znanega pogreba v Škofji Loki in že zopet sprejemamo novo vest o veliki skrbi škofjeloških čuvarjev javnega reda in miru. V nedeljo se je namreč mudil v Škofji Loki mladenič, ki je imel na glavi srbsko šubaro, ki je v enem vestnih orožnikov vzbudila takoj sum, da je dotični Orjunaš. Polen skrbi, da ne bi trpel zavoljo tega prestiž oblasti je mladenič ustavil in jel odločno izpraševati. Najsi je nastopal zelo odločno, je moral končno praznih rok oditi v prepričanju, da so začrtane meje i žandarski oblasti.

Ne vemo, komu naj koristijo slični nastopi, ki samo po nepotrebnem vzbujajo razburjenje med nacionalnim občinstvom; prav gotovo pa ne zemlji, ki ji je ravno šubara simbol četniške borbe za osvobodjenje, o kateri ni imel do leta marsikateri c. kr. žandar niti pojma, ali pa jedva predstave zgrajene na podlagi c. kr. strogo zaupnih okrožnic.

ORJUNAŠI kupujte blago samo pri podjetjih, ki oglašajo v »Orjunu«.

Radičevci v Skoplju. Dolgo so obetali radičevci, da hočejo marsirati v Južno Srbijo in zasejati med tamošnjim narodom svoje čudno seme. Sedaj izgleda, da so mirotvorci in bivši republikanci pristopili od besed in obljub k dejanjem. V svojih računih so se temeljito zmotili, ker je njihov poizkus agitacije po Macedoniji zadel na najodločnejši odpor, kakršnega si gospodje niso niti zdaleka pričakovali. Ob tej priliki konstatiramo le čudno vest poznanege sovražnika Orjune »Jutarnega lista«, da so Orjunaši branili radičevce inž. Košutiča in barona Šveglja. Informirali smo se pri skopljskih Orjunaših, kako naj motiviramo ta njihov psevdo nastop napram Radičevcem, ki bi nas radi utopili vse v žlici vode. Ti so z začudenjem vzeli na znanje njim do tlej nepoznano novico in nas pooblastili, da odločno demantiramo kakršnokoli branjenje ali zagovarjanje radičevcev. Orjunaši Makedonije pravilno presojaajo akcijo republikanov in jim niti zdaleka ne pade na um, da bi na kakršenkoli način omogočevali razmah separatizma v Južni Srbiji, ki je prava grobnica Jugoslovenov, na katerih krvavih tleh ne smejo pod nobenim pogojem zacveteti kdaj kaka separatistična ljujka, pa bi jo potem zasejal kdorkoli že. V kalnem je moči marsikje ribariti, v naši nesrečni in krvavi Južni Srbiji pa kaj takega ni dovoljeno brez odločnega protesta onih, ki so za to zemljo krvaveli tedaj, ko so bili oni, ki ji hočejo danes oznanjati neka zmešnjakarska blagovestja, še prepevali črnozolto cesarsko himno in zvesto služili Habsburškemu črnemu orlu.

Neznosno odiranje potnikov vrše razni restavratordi na glavni progi Beograd-Zagreb. Tako stane v Vinkovcih 1/2 litra kisle vode reci in piši 10 Din. Znano nam je, da so zbog javnih licitacij posamezniki silno nadlicitali najemno restavracij na posameznih postajah, vendar pa mislimo, da bi morala železniška uprava navzlec temu poskrbeti, da bi le ti gospodje potem ne prevallili svoje silne po nepremišlje-

Mrak je legel na zemljo. To nas sicer ne skrbi, ker itak hodimo eden za drugim. V ostalem nam je noč dobrodošla, ker ponoči ne vidimo eden drugemu v lice, ki ima v tem trenutku malo človeškega na sebi. Bjeluha. Malo črnogorsko selo na stezi na Čakor. Koče so razsute, le ob strani stoji nekoliko barak in zidana pekarna; ostanki delavske kolonije, ki je pričela delati pot preko Čakora. Bataljoni, ki so prišli pred nami, so zavzeli poslednji kot: v hišah oficirji, na slemenih in šupah vojniki. Komaj smo našli sobico za naše oficirje. Na veliko nevoljo Črnogork so pustili v sobo tudi nekaj premraženih vojnikov.

Postajalo je vedno bolj hladno, voda nad nami in pod nami je pričela ledeneti in kadar je privel od vrhov Čakora veter, se nam je zdelo, da nas je nekdo oplazil z bičem. Iskali smo vsak malega zavetišča. Pri pekarni je bila mala klop na juriš zavzeta, kajti in na njej in pod njo je dobro. Pod zidovi smo sedeli še nezavzeta mesta... Kako je bilo toplo pod hladnimi zidovi pekarne!

Schichtovo

terpentinovo
milo

svojimi 7 odlikami

četrta odlika:

Slike iz pravljic

za izrezat.

Zavitek tega mila se sestoji iz lepih slik za otroke, katere se izrežejo in sestavljajo. Ko perete se otroci zabavajo.

1. Terpentin v milu.
2. Velik in piroččen kos.
3. Prijeten duh.
4. Slike iz pravljic za izrezati.
5. Milo je v zavitku.
6. Svetla barva.
7. Razkuženje perila.

ni licitaciji narastle rezijske stroške na uboge potnike, ki morajo nato plačevati po kolodvorskih restavracijah cene 100% večje od onih običajnih restavracijah. Ni dovolj, da so naše železniške tarife skoro najvišje v Evropi, menda je potreba i to, da posedujemo i rekord najvišjih cen v kolodvorskih restavracijah, ki so jim jedva kos dolarski in funtsterlinski potniki.

Jugoslovenske žrtve internacije, ki so izdihali v taboriščih črnozoltoga orla prepeljujejo te dni v posebne mauzoleje pri Jindrihovcih v Čehoslovaški. Prevoz smrtnih ostankov je bil nadvse slovesen. Udeležil se ga je tudi Pavle Radič.

Poznamo moralo naših političarjev, vendar nismo pričakovali od njega tolikega cinizma. Kaj je imela Radičeva familija, ki je v ditiranski slavila črnozolto sablje, skupnega s temi žrtvami. Poleg tega je baš Pavle Radič oni mož, ki je imel nadvse težke spore z dobrovoljci.

Klerikalci in T. P. D. Komu niso poznani stoteri napadi glasila stranke bodočnosti na Orjuno, da je v službi T. P. D. in kot garda kapitalizma izvršila »pohod« v Trbovlje. Naj si je baš ta stranka poznana kot započiče kapitala, je izvešala praprotiče krščanskega socializma in z njim varala delavske mase, ki so zapajajo lepim čem raznih krščansko socialističnih vodij slepo drle za njimi preko strna in drna. Te dni pa je ponos in dika SLS dr. Marko Natlačen priznal nehote, da gospodje nositelji narodne in državne pravde igrajo pod odejo s T. P. D., ker so glasovali za poznani čl. 82. finančnega zakona, ki dopušča na davek od dobička družb, dolžnih polagati javni obračun samo 200% občinske doklade in največ 25% za vostala samoupravna telesa. Ta ominozni člen je baje po dr. Natlačenju spravila v finančni zakon T. P. D.

Kdor pozna parlamentarno delo, ta ve, da o takem »spravljanju« ni govora ter da je izgovarjanje nanj zelo slab advokatski trik. Tako pa bi tudi bila resnica, da je uspelo T. P. D. vnesti ta člen v finančni zakon, potem je to le tem slabše izpričevalo za edino legitime predstavnik slovenskega ljudstva, ki niso bili pri slepem glasovanju za finančni zakon zapazili, da so s tem odtrgali samo litjskemu in laške-

mu okrajnemu zastopu nad 3 milijone dinarjev, ki so bili že pravomočno odobreni od pristojnih oblasti.

Opozorilo! Spricho volilnega boja bodo razni partizani na shodih zopet napadali naše poedine voditelje in člane ter jih grdili na najrazličnejše načine. Dosledni svojim zaključkom bomo tirali slehernega takega obrekovalca pred sodišče, kjer bo imel priliko dati dokaze za svoja psovavanja. Da bomo to zamogli čim bolj izvršiti pozivamo Orjunaše, da budno pazijo na vsa izvajanja eventualnih protiorjunaških govornikov in da jih nato takoj sporoče uredništvu »Orjune«, ki bo vse potrebno izvršilo, da bo vsakdo preje dobro premislil, prej ko bo obrekoval Orjuno in njene voditelje.

Hijene. Kako daleč sega sovražstvo in podivjanost nekaterih borcev za internacionalno diktaturo do nas nacionalistov, kaže sledeči gnusni slučaj. Na obletnico žalostnih trboveljskih dogodkov so obiskali na pokopališču pri sv. Križu grobove padlih Orjunašev ljubljanski nacionalisti ter položili šopke in prižgali sveče na gomilah. V noči med 1. in 2. junijem so pa delavci nekega kamnoseškega mojstra razmetali šopke in pokradli nedogorele sveče ter tako oskrnili grobove. Le prekasno došli straži nacionalistov se imajo storilec zahvaliti, da niso bili na licu mesta linčani, tako so jo pa ob 3. uri zjutraj bežec pobrali preko polja. Opozarjamo g. upravitelja pokopališča, da se ti lopovi že vnaprej vesele na praznik 1. novembra, ker se nameravajo tega dne založiti za par mesecev s svečami, pokradenimi iz grobov. Ako se bodo kljub temu opomnu vršile plenitve, smo g. upravitelju radevolje na razpolago, da mu poljastimo, kje ima iskati krivce.

Gospod veliki župan so se baje razburjali radi nastopa nacionalistov ob priliki nameravanega gostovanja japonske pevke Teike Kive in se čudili, kako pride gledališče do pregovorov z razpuščenimi nacionalisti. Poznavajoči nacionalizem gospoda velikega župana še izza časa, ko je deloval na Primorskem, skoro ne moremo verovati, da je imel pomisleke radi omenjenega nastopa nacionalistov. Ako se je v zadnjem času tako izpremenil,

Užgati smo mogli le dva mala ognja, ostalo kurivo so čuvali Črnogorci s puškami v rokah.

»Bogme, jutri odidete, a mi bomo ostali tu. Kar je vam potrebno za eno noč, bomo mi rabili lahko celo zimo. Pod Čakoram so ljute zime!«, s tem so skušali Črnogorci opravičiti svojo brezsrčnost.

Kraj pekarni je bil grob poročnika Steve Rankovića, ob katerem smo morali postaviti stražo, da nam niso izruvali križa.

Nihče ni trenil in povzil ni grizljaja in radi tega nismo drugega dne vsi zapustili Bjeluhe.

Bilo je prvega decembra. Raje se ne spominjam, kako smo izgledali, ko smo se zjutraj postrojili na nadaljnji marš. Vročne solnce nas je poskušalo ogreti in razvneli so se oni, ki so bili navadno najbolj glasni.

»Izvolite karte za na Čakor! Posilni ima prostje!«

»Kdor pride Čak gor« (celo gor), se bo lahko hvallil, da se je povzpel na Čakor.

Že na prvi pogled ne vliha Čakor v človeka dosti zaupanja in mu šili mravljinčev v hrbet.

Ni nas strašilo onih 2166 m, ker smo prišli že preko več takih prelazov. Vsa Dunavska divizija je imela 29. oktobra strašen dan, ko je prešla preko gozdnatega Jastreba, a vendar tedaj nismo upali, ker smo našli na vrhu divizijski štab. Poleg vsega tega pa smo na oni poti prišli ob zori na zelene pašnike Toplice.

Preko Čakora je drugače.

Steza je ozka in strma in kopita črnogorčanske vprežne živine so napravila na njej prave stopniče. Tudi ob lepem vremenu je težko vzpenjati se po taki stezi. Mi pa smo šli po tej poti, ko je bil sneg meter visok in ko je pomenilo zaostati sigurno smrt, ker za nami ni šel nihče, niti neprijatelj.

Pot nas je vedla najprej po goličavi, potem pa skozi redko zaraščen svet. Videli smo tudi sledove poti, ki so jo pričeli graditi na Čakor. Na nekem mestu, kjer je bilo mnogo borovcev smo celo različno opazili serpentinaste ostanke poti.

pa ga prav prijateljsko opozarjamo, da naj se o našem razpustu in nerazpustu ter mogočih eventualnih upostavitvah Orjune informira v Beogradu, kjer bo imel priliko izvedeti, da z razpuščenimi Orjunaši občujejo celo vse kaj drugačni gospodje, kakor veliki župani in s publiko računajoči gledališki intendant. Po teh informacijah bo gotovo jel soditi o razpuščenju Orjuni precej drugače in jo prepustil v miru nadaljevati pota in akcije, za katere ji ni potreba kakih odobrenj z žigom »k. u. k. Landesregierung in Laibach«, ker so odobrene in podprte po drugih faktorjih, ki so tudi nemalo pripomogli, da ste se že utrnili po orjunaški iniciativi dve presvitli zvezdi reda velikožupanske klase v Sloveniji, ki sta hoteli ubrati jima odmerjena pota. **Čipostujemo oblast, zakone in njene predstavitelje, ne damo pa se nikomur motiti v naših legalnih in odkritih akcijah!**

Br. Dobroslav Jevdjevč, poznani voditelj vojvodinskih Orjunašev bo kandidiral na listi SDS za novosadski srez, kakor tudi sourednik »Vidovdana« br. Mirko Latas, bivši referent Ministarstva agrarne reforme.

Ko'jele se! V New-Yorku sta bila pred kratkim sredi ulice ubita po protifašistovskih legionarjih dva fašista sredi ulice ob belem dnevu. Izgleda, da smo pred pričetkom odločne akcije italijanskih emigrantov proti nasilnemu režimu Benita Kravavega, ki se ga bo otrese italijanski narod samo s silo, kakor se mu je le ta nametnil. O enakih več ali manj krvavih izpadih protifašistov proti fašistom prihajajo vesti tudi iz drugih zemelj, kjer je naseljen polentarski živelj v večjem številu.

Turiste, ki nameravajo brez viza v Italijo na raznih svojih turah, resno opozarjamo, da imajo italijanski obmejni miličniki najstrožji analog aretirati vsakega Jugoslovena, ki prekorači brez viza mejo in ga nato prepeljata na pristojno centurijsko komando. Ker se je dogodilo žeparkrat, da so se miličniki strlčno držali te zapovedi in aretirane pripeljali v Tolmin, Bovec ali kako drugo sedišče centurije in s tem zadržali za par dni aretirane naše turiste, opozarjamo te te i na staro pravdačo Italijanov, da vidijo raču-

Toda naša steza je vodila mimo nje.

Končno smo prišli iz tega malo porastlega kraja in tedaj se je pred nami odprla gladka snežena plast, ki je segala do vrha in iz katere so moleli vršički nizkih in igličastih dreves. Od vrha sem je pripihal gorak veter in prinesel ploho, ki nam je zmočila samo sprednji del obleke. Ta dež je pričel topiti sneg. Drčalo je in ob vsakem koraku smo padali v mokrih opankah. Vrgli smo proč vse, kar nas je težilo. Pomagali smo si s puškami in palčami in vlekli eden drugega za otrple roke. Vendar se je prevaril oni, ki je rekel, da nas Čakor nikdar ne bo videl.

(Dalje prihodnjt.)

Junska sveska »Jadranske Straže« izašla je sa velikim brojem članka i fotografija. Članci su cvi: Dr. Dinko Tomašič: »Francuska i razorožanje na moru«. Prof. dr. Orga Novak: »Stvaranje velike trgovačke mornarice na Jadranu«. Kap. Ivo Antunović: »Važnost radnja u pomorstvu«.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Rišanke, dnevnik in beležnice.

najčisti po sebi v slehernem tuju špijona i da se zamore tako sicer le pardnevna aretacija izpremeniti v večmesečni preiskovalni zapor pod sumnjivo špijonaže. Kaki so italijanski zapori in postopanje v njih z nesrečnimi kaznjenci, ve sleherni civiliziranec. Sklicevanje na jugoslovensko državljanstvo in zanašanje na diplomatsko intervencijo v takih slučajih po izkušnjah naših prijateljev, ki so že ždeli leta dolgo v tržaških in goriških zaporih, prav nič ne hasni, ker ji ni sile, ki bi predčasno iztrgala neiskreni laški justici iz rok žrtev njene zatelebanosti.

Sicer je grenko človeku pri srcu, ko gleda s Triglava v našo Trento in želi pozdraviti domovino goriškega slavčka. Ali je že tako in bo i v bodoče, dokler ne prestavimo nesrečnik mejnikov tja, kjer je začrtala naše etnografske meje natura in zgodovina tisoč dolgih let.

Moderni svetlobarvni čevlji so sicer zelo lepi, vendar postanejo žal po kratki nošnji zamazani in nerabni. Temu se pa lahko odpomore s tem, da se čevlje z novo VILBRA barvo za usnje prebarva. Po prebarvanju se čevlje zopet na običajen način snaži. Ne zamudite napraviti čimprej poskus z VILBRO.

Novost! SCHICHTOVO terpeninovo milo ni le najboljšo, temveč ga tudi dobite v zavrtkih, okrašenih s pestrimi slikami iz pravljic.

Najboljša krema za čevlje

Častnim članom srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani je bil izbran za njegove velike zasluge, izkazane le tej gospod divizijski general Kalafatović. Poklonjena mu je bila ob tej priliki i posebna spominska diploma, izdelana na Tehnični srednji šoli.

»Novice« zaplenjene. Za »Istrsko Stražo« so prišle sedaj na vrsto zopet »Novice«. Zadnja številka od 13. t. m. je bila zopet zaplenjena. Vzrok še ni znan. Toda verjetno je, da je dal povod članek naslovljen na tržaškega prefekta glede naravnost bestialnega pisanja fašistovskega glasila »Popolo di Trieste« proti rabi slovenskega jezika v cerkvi. »Popolo« je namreč v svoji številki od 8. maja v nekem dopisu iz Smarij pri Kopru ponovno napadal slovenskega župnika g. Silvanija, imenoval slovensko molitev »ostrogotsko kruljenje«.

Socialna politika: S posebnimi zakoni je urejeno pravo delovnih pogodb, nezgodno in starostno zavarovanje, socializacije podjetij, delavske zbornice in uvedeni obvezni sindikati za poedine grane. Izdan je poseben zakon o zaščiti delavca. Grade se številne stanovanjske hiše s strani države in podjetij ter občin, daje posojila, silno pazi na higijeno delavskih stanovanj. Pospešuje se prosvetna društva in humanitarne organizacije. Povsod so uvedene borze dela; zgradile so se tudi številne hišalnice, bolnice, ubožnice in sirotišnice, mladinski domovi in številna kopaljšča.

Vojska: Vojska, ki je že od nekdaj bila ena vzornih institucij, se je še modernizirala, s posebnimi merami odpravile še razne krivice in zlorabe, zgradile so se nove vojašnice s kinodvoranami itd. Vrše se tečajni in predavanja, telovadba, a vojaštvo se tudi izmenoma uporablja pri raznih gradnjah, zlasti pri gradnji prog, cest ali nasipov.

Ali vidimo torej iz tega površnega očrta, da smo hvala Bogu z izredno energijo napredovali in dosegli že danes visoko stopnjo kulture, civilizacije in blagostanja, a da moramo s složnim smotrenim delom še stremeti k nadaljnjemu podvigu.

Ustanovljeno 1852

TEODOR KORN

(preje HENRIK KORN)

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelovodov. Kopaljšča in klosetne naprave. Izdelovanje posode iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatelej) za konzerve.

»Jugoslovenstvo je najlepša misao, najdojstojniji cilj za plemenite napore naše viteške omladine.«

Kralj Aleksander Orjuna Dalmacije.

Fašistovski miličniki so dobili strogo zaupen ukaz, da morajo zasledovati sleherni korak Jugoslovenov, ki pridejo v Italijo s potnimi listi, ker da je vsak Jugosloven sumljiv špijonaže. V tem povelju je govor i o jugoslovenskih obiskovalcih italijanskih letovišč, katere je potreba tudi natančno nadzorovati in po možnosti konstatirati vso korespondenco ter v njihovi odsotnosti pregledati prtljago. Toliko v vednost onim, ki jih še vedno srce vleče v deželo, kjer imajo za Jugoslovene pripravljene samo šikane.

O zatiranju Italijanov v Dalmaciji je moči čitati dalje kolone v oficijelnih fašistovskih listih. Po pisanju teh mazačev bi bilo soditi, da so Italijani v Dalmaciji brezpravna raja, Jugosloveni pa absolutni gospodarji. Dejstva dokazujejo, da je resnica ravno obratna. Dočim so Jugosloveni čisto brezpravni heloti italijanske veleposestniške in industrijske plutokracije, so gospodje Italijani faksični gospodarji Dalmacije. Naš človek živi v popolni zavisnosti od te mogočne italijanske gospode, ki z vsemi silami zatira jugoslovensko orientirani živeli. Dokaz temu je osobito postopanje poznanih tovarnih »Sufid« z Orjunaši, ki jih odpušča iz službe samo zavoljo njihovega nacionalizma in zato, ker so razširjali evangelijske jugoslovenske misli.

Novo Orjuno so ustanovili v Zavidoviču in je bil izvoljen odbor, ki daje garancije za uspešno delo te novoosnovane organizacije.

Iz Kozinskega vilajeta. Občini Hernelje-Kozina stoji na čelu res da slovenski podeštat. Toda ta podeštat je le slepo orodje v rokah fašistovskega tajnika Chiurcota, ki se je zlasti pri državnozbornih volitvah izkazal v svoji ljubezni do domačega prebivalstva, ko je nanje streljal in mirne volilce pretepal. Na dan proslave ustanovitve Rima je Chiurco kot politični tajnik in obenem krajevni komisar za fašistovsko organizacijo »Dopolavoro« (podelovno zaposlovanje) zbral v občinski hiši

Centralne kurjave, ventilacijske naprave, izvršitev vodovodnih napeljav in vsa kleparska dela oskrbi kulantno tvrdka

L. M. ECKER SINOVA, LJUBLJANA

Slomskova ulica 4. Telefon 2933 Inter.

zastopnike vseh prosvetnih društev v občini in zahteval, da se morajo vsa društva priključiti tej organizaciji. Podeštat je moral kot zvesti sluga raztolmačiti kaj hoče pravzaprav od njih Chiurco v slovenščini. Sedaj je razposlal Chiurco kot komisar »Dopolavoro« vsem društvenim predsednikom poziv, da vstopijo v »Dopolavoro«.

V vsakem

gospodinjstvu so postali različni usnjeni izdelki neznatni, kakor: rjavi čevlji, aktovke, usnjeni kovčegi, usnjeni stoli itd., katere z Brauns'ovo

»Vilbra« barvo za usnje

popolnoma prebarvaš in prenoviš. Ako prebarvaš lake usnjene izdelke, bodeš imel z njimi novo veselje.

Z narodnim izdajalcem titulirajo Italijani slehernega rojaka, ki odide v inozemsko kopaljšča ali letovišča. Poleg tega obstoji še posebna zakonična odredba, da se ne sme izstaviti potnega lista in odobriti iznos valute onemu, ki bi nameraval v tuja letovišča. Te zakonske odredbe prav dobro zaležejo, kar dokazuje statistika italijanskih gostov v posameznih kopaljščih. Pri nas pa izdajajo potne liste kar v tisočih drhali pripadajoči gornjim desetstotcem, ki hodi v italijanska kopaljšča zapravljat denar odtrgan od ust naroda, ki se mora hraniti s hrastovo skorjo. Da med njimi ne manjka i uglednih Slovencev in Slovenk ni potreba še posebej pripomniti. Pred nami leži točen seznam boljših ljubljanskih in ostalih slovenskih famelij, katere mislijo letošnje leto zopet v deželo pomaranč in citron. Za danes tega seznama še ne objavljamo, ker pričakujemo, da si bo marsikateri narodna dama še temeljito premislila prej ko bo odjadrala s svojimi nadebudnimi hčerkami med makaronarje in polentarje. Prepričane pa naj bodo že sedaj, da vodimo točno evidenco o sleherni izmed njih in da se ne bo pretihotapila iz Mussolinije brez naše vednosti nobena izmed njih. Toliko ad informandum, da ne bo potem nepotrebnih rekremacij na račun orjunaškega nekavalirstva in neaktivnega obnašanja napram damam, katere bodo hodile po Italiji razsipat denar zato, da bodo za te denarje čez čas Italijani vlivali kroglice s katerimi pojdejo nad jugoslovenske fante in može!

Orjunaši!

Ne pozabite na Tiskovni fond!

6 Staroznana 6
restavracija

»pri šestici« (pri zeksarju)

na Dunajski cesti v Ljubljani

se priporoča cenj. občinstvu iz mesta in dežele tudi

6 za čas velesejma 6

Dr. OETKER-JEVIM BACKINOM

Najboljše in preizkušene recepte pošilja na željo brezplačno in poštne prosto

Dr. OETKER, d. z o. z. MARIBOR.

ZRNA.

Dvorezni meč. Zastopnik Italijanov na konferenci Lige narodov, Cavallieri, je dejal med ostalim tudi sledeče:

»Obveznosti ene vlade obstoje samo toliko časa dokler obstoja ta vlada. Poznejša druga vlada ne more biti vezana po sklepih prejšnje!«

Nas ti najnovejši državnopravni nazori Italijanov povsem zadovoljujejo in smo le radovedni, če bodo nanje pristali, če jih mi uporabimo pri Nettunskih konferencah.

Ruši se kula babilonska. »Vreme« je objavilo sledečo karakteristično izjavo:

Uredništvu »Vremena«

Beograd.

Predstavniki organizacije Narodno radikalne stranke sreza vršaškega so na konferenci dne 19. junija soglasno sklenili izreči svojemu dosedanjemu poslaniku g. dr. Dušanju Grginu nezaupnico.

Istočasno izjavljajo svoje popolno zaupanje vladi g. Velje Vukičevića.

V Vršču, 19. junija 1927.

Jovan Tokić, Djura Brašovano, tajnik, predsednik.

Dična je ta vojska radikalna, ki izdaja svoje voditelje potem, ko so le ti postali spricho novega vetra brezmočni in obsjenci na skorajšnje žalostno pozabljenje.

Ker je pisal »srbski« z malo črko, je obsodil sreski pristav banjeluški katoliškega župnika Loparja iz Barlova na dva dni zapore. Komentarja k takemu postopanju pač ni več potreba.

Pašić o naših odnosih z Italijo. Znano je, da je pokojni voditelj radikalov ponovno izrazil svoje negodovanje nad postopanjem dr. Ninčiča in drugov napram Italijanom. Tako je ob neki priliki dejal i sledeče dobro premišljene besede:

»Državne granice treba štiti i čuvati, kao što naši seljaci čuvaju i brane sinove na svojim njivama, na kojima oni ginu čak i u borbi sa

svojom rođenom braćom, koja hoće, da ih preoru. Ali, nesreća je naša: oni koji o tome treba da misle i za to ginu, oni više robe, da se zanimaju, sa svojim daktilografijskama, nego da brinu opštu narodnu i državnu brigu, za koju su tako dobro plaćeni od ove države i od svog naroda!«

Faro della Vittoria v Trstu ima tako jako svetlobo, da bi se navpično vrženi snopi njegove luči videli na Javorniku in Nanosu! Vsaj tako trdi italijansko časopisje. Nas to samo veseli, ker nam bo njegova luč kazala pravo pot preko s krvjo naših padlih drugov posvečenega Krasa do našega Jadrana.

Kruto preganjanje katoličanov v Mehiki polni zadnje dni kolone »Slovenca«, ki ve povedati najstrašnejše stvari o mukah mehikanskih katoličanov. Kakor obžalujemo žalostno destvo, da se ljudje v XX. stoletju koljejo zavoljo religije oziroma pravilneje cerkvenih latitudij, tako mislimo, da bi bilo od »Slovenca« pravično, če bi pri naštevanju grozodejstev »svobodomislecev« napisal kateri i o poznanem sadističnem napadu katoličanov na ekspresni vlak, pri katerem so se blagi katoliški mučeniki tudi kaj dobro izkazali in prekosili celo najslavnejše inkvizitorje.

O preorientaciji železničarjev sanja glasilo slovenskih koloburnežev. Izgleda, da imajo sv. Lucije dedki dober proroški čut, ker napovedujejo že kar v naprej to preorientacijo, ki se v resnici bliža in ki bo zagantirala železničarjem boljšo bodočnost, kakor je bedna sedanjost, sloneča na nesrečnih členih po gnadjivih gospodih izglasovanega budžeta za leto 1927/28. Izgleda, da včasih še »Slovenec« katero točno uganejo, ako jim seveda nehoti ne uide izpod peresa.

Orjuno je pokopavala v Srednji vasi v Poljanski dolini zarja SLS junaški narodni oče Brodar. Glas iz občinstva je možu dopovedal, da če so že Orjuno pokopali vrli slovenoborci, da še žive Orjunaši. Pravijo, da je ta glas prav dobro zalegal in da si žele naši vrli Poljančani še shodov, na katerih bodo tako kličani na red blagi poslanci SLS, kadar bodo kvasili o Orjuni tako, kakor o pozabljeni in zapuščeni avtonomiji.

Najpriljubnejša in priznana najboljša kolesa so francoska znamka

»AIGLON«
katera imajo najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC
LJUBLJANA, Dunajska cesta 21

Amerikanska strojna olja
cilindrska olja
autoolja
bencin
surovine za svečarne
surovine za milarne i. t. d.

»OLEUM«
družba z o. z.

LJUBLJANA

TELEFON ŠTEV. 910.

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24